

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 1/05-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. januára 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Alžbety Petrákovej, bytom K., zastúpenej advokátom JUDr. R. B., K., vo veci porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupmi Okresného súdu Košice II v konaniach vedených pod sp. zn. 18 C 816/95, 18 C 817/95 a 18 C 818/95 a Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 1 K 5/99 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Alžbety Petrákovej o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júla 2004 doručená sťažnosť Alžbety Petrákovej (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupmi Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 18 C 816/95, 18 C 817/95

a 18 C 818/95 a Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 K 5/99.

Svoju sťažnosť odôvodňuje sťažovateľka tým, že v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 816/95 podala okresnému súdu 30. septembra 1995 žalobu o zaplatenie sumy 136 000 Sk z titulu náhrady mzdy, v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 817/95 žalobu o zaplatenie jej mzdových nárokov vyplývajúcich z dohody o mzdových podmienkach a v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 818/95 žalobu o zaplatenie 48 000 Sk za výkon funkcie člena predstavenstva. Vo všetkých prípadoch boli predmetné konania prerušené 12. októbra 1999, pretože na majetok žalovaného krajský súd rozhodnutím sp. zn. 1 K 5/99 vyhlásil 17. mája 1999 konkurz. Dňa 19. októbra 1999 sťažovateľka doručila okresnému súdu vyjadrenie, že na predmetných žalobách trvá. Okresný súd napriek tomu do dnešného dňa nekonal.

V označenom konaní krajského súdu sťažovateľka uviedla, že 17. mája 1999 bol vyhlásený konkurz na majetok žalovaného, sťažovateľka sa preto viackrát obrátila na správcov konkurznej podstaty aj na konkurzný súd, pričom konkurz (konanie vedené na krajskom súde pod sp. zn. 1 K 5/99) „... bol uznesením zo dňa 24. 11. 2004 zrušený z dôvodu, že majetok úpadcu nepostačuje na úhradu výdavkov a odmeny správcu. Voči tomuto uzneseniu podala sťažovateľka ako účastník konania odvolanie zo dňa 25. 02. 2004. Podľa jej informácií toto uznesenie do dnešného dňa nenadobudlo právoplatnosť“.

Sťažovateľka žiada ústavný súd, aby rozhodol, že v označených konaniach okresného súdu a v konaní krajského súdu bolo porušené jej základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Zároveň sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia spolu vo výške 12 mil. Sk a úhrady trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenejšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom (...).

1) Sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 K 5/99, ústavný súd odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorom sa nachádza osoba (účastník konania pred súdom) domáhajúca sa rozhodnutia súdu v jej veci bez ohľadu na jej postavenie v súdnom konaní.

Podstatou základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je preto odstránenie stavu právnej neistoty účastníka, v ktorom sa nachádza dovtedy, kým v jeho veci nie je rozhodnuté s účinkami právoplatnosti.

Ústavný súd zistil, že krajský súd uznesením zo 17. mája 1999 sp. zn. 1 K 5/99 vyhlásil na majetok úpadcu Ferrereal, a. s., Košice v likvidácii, so sídlom: Vstupný areál VSŽ Košice, konkurz, ktorý bol uznesením krajského súdu z 24. novembra 2003 sp. zn. 1 K 5/99 zrušený. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie, ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. apríla 2004 sp. zn. 1 Obo 61/04 odmietnuté. Uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 K 5/99 zo 17. mája 1999 nadobudlo právoplatnosť 16. júna 2004.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 37/02, IV. ÚS 81/03, IV. ÚS 46/04) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade krajským súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď sťažnosť došla ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 1 K 5/99 sťažnosťou doručenou

ústavnému súdu 7. júla 2004, teda v čase, keď konanie pred krajským súdom vedené pod sp. zn. 1 K 5/99 bolo už právoplatne skončené. Z uvedeného možno vyvodit', že konanie o sťažnosti sťažovateľky nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa citovaného článku ústavy. Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

2) Sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 18 C 816/95, 18 C 817/95 a 18 C 818/95, ústavný súd taktiež odmietol z nasledujúcich dôvodov.

Zo spisov okresného súdu sp. zn. 18 C 816/95, 18 C 817/95 a 18 C 818/95 vyplýva, že konania, v ktorých podľa sťažovateľky malo dôjsť k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, boli prerušené podľa § 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“). V prerušených konaniach podľa citovaného ustanovenia zákona o konkurze a vyrovnaní ak nedôjde k odpadnutiu prekážky, pre ktorú bolo konanie prerušené postupom predvídaným v zákone o konkurze a vyrovnaní, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a tým k naplneniu účelu označeného základného práva. Sťažovateľka netvrdila a ani neuviedla žiadnu skutočnosť, z ktorej by vyplývalo, že v uvedených veciach neexistoval zákonný dôvod na prerušenie konania. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nečinnosť súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu, tak ako to je v danom prípade, neposudzuje ako zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (napr. II. ÚS 3/00, III. ÚS 42/02, I. ÚS 65/03).

Z dôvodu, že sťažovateľka namieta zbytočné priet'ahy v predmetných konaniach pred okresným súdom v čase pred prerušením jednotlivých konaní, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť, pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03). Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka sa o namietaných skutočnostiach týkajúcich sa postupu okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 18 C 816/95, 18 C 817/95 a 18 C 818/95 v čase pred prerušením napadnutých konaní dozvedela najneskôr 14. októbra 1999, keď jej bolo doručené oznámenie o prerušení predmetných konaní. Sťažnosť ústavnému súdu podala sťažovateľka až 7. júla 2004, t. j. v čase, keď už nepochybne uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom.

Pokiaľ ide o prietahy v čase, keď prekážka prerušenia konania už odpadla, t. j. po 16. júni 2004, keď uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 K 5/99 nadobudlo právoplatnosť, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že samotná sťažovateľka vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 24. novembra 2004 uvádza, že „v období od 16. júna 2004 nepodala predsedovi Okresnému súdu Košice II sťažnosť na zbytočné prietahy v konaniach sp. zn. 18 C 816/95, sp. zn. 18 C 817/95, sp. zn. 18 C 818/95“, z čoho vyplýva, že sťažnosť je v tejto časti neprípustná podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pretože sťažovateľka nevyčerpala opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré jej zákon na ochranu jej základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnená podľa osobitných predpisov. V tejto súvislosti je vzhľadom na obdobie po odpadnutí prekážky konania irelevantná sťažnosť sťažovateľky z 20. januára 1998 adresovaná krajskému súdu. Treba však poukázať ešte aj na skutočnosť, že sťažovateľka neuviedla nijaké dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by mohol ústavný súd zohľadniť,

a tak napriek nevyužitiu účinných právnych prostriedkov sťažnosť prijať na ďalšie konanie. Napokon ústavný súd prihliadol aj na tú skutočnosť, že od 16. júna 2004, keď nadobudlo uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 K 5/99 z 24. novembra 2003 právoplatnosť, do 7. júla 2004, keď bola ústavnému súdu doručená sťažnosť, uplynula krátka doba na to, aby bolo možné uvažovať o vyslovení porušenia základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd zotrúva v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 153/03, II. ÚS 93/04, IV. ÚS 44/03) na tom, že sťažovateľka je pred podaním sťažnosti ústavnému súdu povinná vyčerpať všetky právne prostriedky, ktoré jej podľa zákona na ochranu jej základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnená podľa osobitných predpisov.

Keďže v danom prípade sťažovateľka nepostupovala uvedeným spôsobom, ústavný súd dospel k záveru, že jej sťažnosť je v tejto časti pre nevyčerpanie dostupných a účinných právnych prostriedkov ochrany jej základných práv neprípustná, preto o nej rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, a bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. januára 2005